

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2002-01-07

Fi2000/862

Finansdepartementet

Promemoria rörande ändring av lotterilagens vinsttak

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian görs bedömningen att insatser behövs för att aktörerna på den svenska spelmarknaden skall få möjlighet att stärka sin konkurrenskraft gentemot de internationella aktörerna. I promemorian föreslås därför som ett led till möjliga förbättringar för föreningslivet att vinstandelstaket för egentligt lotteri höjs till 55 procent.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000)

Härigenom föreslås att 16 §¹ lotterilagen (1994:1000) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Tillstånd att anordna ett egentligt lotteri får ges, om	
1. en vinst som utgörs av pengar uppgår till högst ett basbelopp,	
2. värdepappersvinster utgör högst 25 procent av det sammanlagda vinstvärdet i lotteriet,	
3. värdet av vinsterna i lotteriet motsvarar minst 35 procent och högst 50 procent av insatsernas värde,	3. värdet av vinsterna i lotteriet motsvarar minst 35 procent och högst 55 procent av insatsernas värde,
4. vinstandelen anges på lottsedlarna, lottlistorna eller på den plats där lotteriet bedrivs, och	
5. det kan antas att lotteriet kommer att ge sökanden skälig avkastning och att denna kommer att användas för det aktuella allmännyttiga ändamålet.	
Kravet enligt första stycket 5 på skälig avkastning gäller inte om det finns särskilda skäl för annat.	
Om lotterna skall säljas i en lottförsäljningsautomat krävs vidare att	
1. en vinstplan är fastställd i förväg,	
2. vinsterna har dragits i förväg inför en av tillståndsmyndigheten godkänd kontrollant, och att	
3. automaten inte betalar ut någon vinst.	

¹ Senaste lydelse SFS 2001:1045

3 Ärendet

Genom 1994 års lotterilag infördes ett tak för hur högt värde vinsterna i ett egentligt lotteri får ha i förhållande till värdet på insatserna. Vinstandelstaket sattes till 55 procent. Taket infördes för att förhindra att vissa lotterianordnare skulle kunna få försteg på marknaden framför andra genom att använda hög vinstutdelning som ett konkurrensmedel. Detta ansågs kunna försämra lotteriernas lönsamhet med åtföljande risk för minskat överskott, trots ökad försäljning (prop. 1993/94:182 s 22 f.).

I propositionen Vissa spel- och lotterifrågor (prop. 1996/97:7) föreslog regeringen att vinstandelstaket för egentligt lotteri skulle sänkas till 50 procent. Som skäl till förslaget angav regeringen att det inom den svenska spelmarknaden rådde hård konkurrens. Marknadsaktörerna kunde då, mycket grovt, indelas i två grupper: de statligt ägda eller kontrollerade spelbolagen och folkrörelserna. Lotterilagens dåvarande vinsttak gav folkrörelserna goda möjligheter till intäkter från lotterier och spel. Samtidigt hade situationen på spelmarknaden försämrats. Konkurrenterna hade hårdnat och flera folkrörelselotterier hade fått problem att uppnå förväntat resultat. För att motverka att höjda vinstandelar skulle användas som ett konkurrensmedel föreslog regeringen att dåvarande vinstandelstak för egentligt lotteri skulle sänkas från 55 procent till 50 procent.

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 1996/97:7, bet. 1996/97:KrU2, rskr. 1996/97:41). Detta förslag infördes som ett led i att minska den inhemska konkurrensen.

I Den nya spel- och lotteriutredningens betänkande (SOU 2000:9) lämnas förslag till nya förutsättningar för föreningslivet. I betänkandet berörs bl.a. frågor rörande friare regler för vinster och om statistisk beräkning av vinstutfallet. Utredningen har emellertid inte föreslagit någon förändring av den nuvarande nivån på vinsttaket. Då de senare årens utveckling på spelmarknaden både nationellt och internationellt ytterligare förstärkt behovet av förändrade förutsättningar är det nu tid att även se över nivån för vinstandelstaket.

4 Konkurrens på den svenska spelmarknaden

Konkurrensen på spelmarknaden har ökat kraftigt den senaste tiden, framför allt beroende på den tekniska utvecklingen. Detta medför att nationsgränser suddas ut. Detta är visserligen inte något nytt fenomen, motsvarande problem finns sedan länge bl.a. i samband med radio och TV. Skillnaden är att utvecklingen med framför allt Internet medfört att antalet aktörer som verkar över gränserna växt kraftigt till att omfatta inte bara ett fåtal större radio- och TV-företag utan också de flesta kommunikationsföretag och en stor del av jordens befolkning². Den ökade konkurrensen från utlandet måste beaktas, framför allt i form av telekommunikationsbaserade globala spelformer med attraktiva vinstplaner. Den mycket snabba utvecklingen inom Internet skapar tillsammans med internationaliseringen av de finansiella systemen nya möjligheter att från i princip vilken plats som helst i världen konkurrera med aktörer på nationella och mer eller mindre hårt reglerade spelmarknader.

Denna utveckling av nya kommunikationsmedel, innebär att den svenska spelmarknaden ser annorlunda ut i dag jämfört med för bara några år sedan. Till aktörerna på den svenska spelmarknaden måste numera också räknas utländska spelföretag som erbjuder spel mot svenska kunder.

4.1 Höjning av vinstandelstaket

Förslag: Lotterilagens övre gräns för vinstandelar höjs till 55 %.

Regeringens motiv för sänkningen av vinsttaket från 55 till 50 procent var att motverka att vinstandelarna skulle användas som konkurrensmedel och leda till krympande intäkter för folkrörelserna. Regeringens dåvarande motiv för en sänkning av vinsttaket har med den senare tidens utveckling på marknaden fått minskad betydelse och det finns i dag i stället ett behov att öka de svenska aktörernas möjligheter att möta en tilltagande internationell konkurrens. Marknadsaktörerna på den svenska spelmarknaden kan i dag, mycket grovt, indelas i tre grupper: de statligt ägda eller kontrollerade spelbolagen, folkrörelserna och utländska spelföretag som erbjuder spel mot svenska kunder.

För att de svenska aktörerna på den svenska spelmarknaden framgent inte skall förlora marknadsandelar eller åtminstone få möjlighet att behålla nuvarande marknadsandelar är det viktigt att stärka dessa aktörers konkurrenskraft gentemot de internationella aktörerna. Därför föreslås som ett led i denna strävan att vinstandelstaket för egentligt

² Jmf. SOU 2000:50 s.185

lotteri återförs till den nivå som gällde innan ändringen 1997, nämligen 55 procent.

Som en förutsättning för att kunna utnyttja denna högre nivå gäller lotterilagens krav på att Lotteriinspektionen vid tillståndsgivningen skall bedöma de ekonomiska riskerna, lotteriets ekonomiska avkastning och att lotteriet bedrivs på ett lämpligt sätt.

Konsekvensanalys

Promemorians förslag till höjning av vinsttaket är ett led i förstärkningen av samtliga svenska aktörers konkurrenskraft gentemot den internationella konkurrensen. Enligt vår bedömning kommer denna ändring av vinsttaket inte att väsentligen ändra dagens konkurrenssituation på den svenska spelmarknaden utan endast konkurrenssituationen mellan de svenska aktörerna och konkurrerande internationella aktörer.